

«ЧОРНОБИЛЬСЬКЕ ДОСЬЄ КГБ»: ЯК ВЛАДА СРСР НАЗАВЖДИ ВТРАТИЛА СВІЙ АВТОРИТЕТ

На думку деяких дослідників історії СРСР, саме катастрофа на Чорнобильській АЕС 26 квітня 1986 року породила масовий національно-демократичний рух, що надав певного поштовху суспільно-політичним процесам в Україні, які увінчалися проголошенням державної незалежності.

Євген БУКЕТ

Як відомо, компартійна влада спершу вдавалася до замовчування і фальсифікації причин, масштабів, наслідків аварії на ЧАЕС. Про те, що насправді відбувалося до та після аварії, свідчать розсекречені нещодавно документи Комітету державної безпеки УРСР. Зокрема, у співпраці Галузевого державного архіву Служби безпеки України, Інституту історії України Національної академії наук України та Українського інституту національної пам'яті минулого року був виданий збірник «Чорнобильське досьє КГБ: Суспільні настрої, ЧАЕС у поставарійний період». А другу книгу документів про катастрофу на Чорнобильській атомній електростанції символічно презентували у Зоні відчуження 19 червня цього року. У виданні «Чорнобильське досьє КГБ. Від будівництва до аварії» опубліковані документи, які охоплюють період з початку 1970-х і до листопада 1986 року: від початку будівництва ЧАЕС до введення в експлуатацію об'єкту «Укриття» після Чорнобильської катастрофи.

Зі вступним словом до присутніх звернувся директор Галузевого державного архіву СБУ й один із упорядників видання Андрій Когут. Він розповів, що коли упорядники починали працювати над темою, то розраховували на те, що вийде один збірник, який

Слово має один із упорядників книги Андрій КОГУТ

Виставка робототехніки в Чорнобилі

достатньо висвітлить те, як КГБ бачило трагедію на Чорнобильській АЕС.

«Але виявилось, що матеріалів дуже багато, і весь масив ми розбили на дві теми: з 1986 року до 1991-го і друга частина – будівництво й сама аварія. Так, серед документів, що увійшли до нової книги, є повідомлення про аварії, які сталися до 1986-го, зокрема, про витік радіації у 1982 році, транскрипт телефонних переговорів на ЧАЕС у ніч аварії 26 квітня 1986-го, примірник першого повідомлення про аварію, інформація про початок розслідування аварії та будівництва «Саркофага», – зазначив пан Андрій.

Голова Українського інституту національної пам'яті Антон Дробович зауважив: «Робота над «Чорнобильським досьє КГБ» розпочалася задовго до виходу відомого на весь світ серіалу НВО «Чорнобиль». І зараз матеріали цієї книги потрапляють у систему резонансу, що його створив фільм. У цих матеріалах можна знайти багато інформації, що допоможе поглибити розуміння трагедії, зокрема – передумови катастрофи, рапорти і матеріали, які говорять про маленькі аварії, що сталися на ЧАЕС і були приховані».

«Ця книга продовжує той напрям, який ми взяли в Українському інституті національної

пам'яті давно, а саме: висвітлення історичної правди про трагічні, резонансні події минулого. І нам дуже приємно, що більшість документів, викладених у цій роботі, взагалі публікуються вперше. Це дозволить не тільки Україні, а й усьому світові розширити доступ до правди про злочини тоталітарної системи, загалом про цю катастрофу і про те, що людство має засвоїти правильні уроки», – акцентував він.

Слово мали також заступник голови Державного агентства України з управління зоною відчуження Максим Шевчук і перший заступник Генерального ди-

ректора ДСП «Чорнобиль АЕС» Валерій Сейда, які наголосили на важливості повсякчасного нагадування про події 34-річної давнини.

ректора ДСП «Чорнобиль АЕС» Валерій Сейда, які наголосили на важливості повсякчасного нагадування про події 34-річної давнини.

ректора ДСП «Чорнобиль АЕС» Валерій Сейда, які наголосили на важливості повсякчасного нагадування про події 34-річної давнини.

ректора ДСП «Чорнобиль АЕС» Валерій Сейда, які наголосили на важливості повсякчасного нагадування про події 34-річної давнини.

ректора ДСП «Чорнобиль АЕС» Валерій Сейда, які наголосили на важливості повсякчасного нагадування про події 34-річної давнини.

ректора ДСП «Чорнобиль АЕС» Валерій Сейда, які наголосили на важливості повсякчасного нагадування про події 34-річної давнини.

ректора ДСП «Чорнобиль АЕС» Валерій Сейда, які наголосили на важливості повсякчасного нагадування про події 34-річної давнини.

ректора ДСП «Чорнобиль АЕС» Валерій Сейда, які наголосили на важливості повсякчасного нагадування про події 34-річної давнини.

ректора ДСП «Чорнобиль АЕС» Валерій Сейда, які наголосили на важливості повсякчасного нагадування про події 34-річної давнини.

Фото автора